Ügyszám: 48/K/2007-3.

Hiv. sz.: 69-2/2007.

Polgármesteri Hivatal

5092 Tiszavárkony

Endre király u. 37.

Tisztelt Jegyző Asszony!

Ön beadványában azzal a kérdéssel fordult hozzám, hogy a számlák adatait tartalmazó számlanyilvántartó könyvek másolatát megkaphatja-e kérésére egy települési képviselő.

Az adatvédelmi biztosi gyakorlatban visszatérő probléma az önkormányzati képviselőket megillető tájékozódási jog megítélése. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) és a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) rendelkezéseinek együttes alkalmazása több esetben okozott már jogértelmezési nehézséget. Tájékoztatom, hogy hatásköröm csak a személyes adatok védelmével és a közérdekű adatok kezelésével összefüggő ügyekre terjed ki, vagyis amikor az egyének az információszabadsághoz való jogukat kívánják érvényesíteni. A feladatkörében eljáró képviselő információkhoz való jogát az Ötv. alapján kell megítélni. A képviselő jogait illetően csak annyiban foglalhatok állást, amennyiben azok a személyes adatok védelmét, illetőleg a közérdekű adatok nyilvánosságát érinti. Amennyiben a képviselő nem képviselői tájékoztatáshoz fűződő jogával, hanem a közérdekű adatok megismerésének jogával kíván élni, akkor az Avtv. szabályai alkalmazandóak az adatkérés teljesítésénél. Természetesen ezen adatokat egy önkormányzati képviselő ugyanúgy megismerheti, mint minden más állampolgár.

Az Avtv. 19. §-ának (1)-(2) bekezdése arra kötelezi az önkormányzatokat mint közfeladatot ellátó szerveket, hogy biztosítsák feladataikra vonatkozóan, de különösen az önkormányzati költségvetésre és annak végrehajtására, az állami és önkormányzati vagyon kezelésére, a közpénzek felhasználására és az erre kötött szerződésekre, a piaci szereplők, a magánszervezetek és -személyek részére különleges vagy kizárólagos jogok biztosítására vonatkozóan a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását, illetve ezeket az adatokat közzé- vagy más módon hozzáférhetővé tegyék.

Az Avtv. 19. §-ának (2) bekezdése, valamint a Polgári Törvénykönyv 81. §-ának (4) bekezdése szerint is az önkormányzati költségvetés terhére – az önkormányzattal szerződő fél gazdasági tevékenysége keretében – kötött szerződésekre vonatkozó adatok nyilvánosak. A Ptk. 81. §-ának (3) bekezdése szerint nem minősül üzleti titoknak a személyek gazdasági tevékenységével összefüggő, az önkormányzati vagyon birtoklásával, használatával, hasznosításával, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatos adat.

Azok a magánosok és gazdálkodó szervezetek, akik illetve amelyek az állammal vagy önkormányzattal bármiféle üzleti kapcsolatba kerülnek, kötelesek gazdasági tevékenységük adatainak nyilvánosságra kerülését eltűrni, mégpedig olyan mértékig, hogy a közvagyonnal való gazdálkodás, a közpénzek felhasználása ellenőrizhető legyen. Vagyis az önkormányzattal kötött polgári jogi szerződés adatai közérdekű adatok, és üzleti titokra hivatkozással sem zárhatóak el a nyilvánosság elől. Mindezek alapján nincs akadálya a számlák, számlanyilvántartó-könyv másolatai rendelkezésre bocsátásának sem, mert azok adattartalma nyilvános. Az önkormányzat pénzügyeiről bárki – akár ilyen mélységben is – tájékozódhat.

Az Avtv. célja, hogy az önkormányzat pénzügyei, gazdálkodása átlátható, nyomon követhető legyen. A közérdekű adatok megismerése előtt csak meghatározott törvényi korlátok állhatnak [Avtv. 19. § (3) bekezdése], illetve azok a személyes adatok (természetes személyekre

vonatkozó adatok) nem ismerhetők meg, amelyek olyan személyekre vonatkoznak, akik nem gazdasági tevékenységük keretében kerülnek pénzügyi kapcsolatba az önkormányzattal (pl. szociális segélyezés, munkabér-kifizetés, munkavégzéshez kapcsolódó egyéb juttatás kifizetése, önkormányzati bérlakás bérének megfizetése, stb.)

Az adatok megismerésének joga nem pusztán betekintési jog, hanem beleértendő a másolatkérés joga is. Az adatkérőnek joga van ahhoz is, hogy nagy mennyiségű dokumentumba betekintsen vagy ezekről másolatot kérjen Az Avtv. azonban elismeri a közfeladatot ellátó szerv jogát is a másolatkészítés költségének megtérítésére:

„Az adatokat tartalmazó dokumentumról vagy dokumentumrészről, annak tárolási módjától függetlenül az igénylő másolatot kaphat. Az adatot kezelő szerv kizárólag a másolat készítéséért – legfeljebb az azzal kapcsolatban felmerült költség mértékéig terjedően – állapíthat meg költségtérítést, amelynek összegét az igénylő kérésére előre közölni kell." [Avtv. 20. § (3) bekezdés].

Az Alkotmány nem csak a közérdekű adatok megismerésének jogát, hanem azok terjesztésének jogát is deklarálja. A „terjesztés" pontos tartalma, jelentése ugyan a jogszabályok, a jogirodalom, vagy az Alkotmánybíróság gyakorlata által nincs kifejtve, azonban az Avtv. rendelkezései, szabályozási elvei alapján kijelenthető, hogy nem csupán a tájékozódáshoz való jogról, a közérdekű adatok megismerhetőségéről van szó, hanem ezek az információk szabadon, bármely célra (magáncélra, egyéni érdekből is) felhasználhatóak, másokkal közölhetőek, közzétehetőek, hasznosíthatóak. Hasonlóképpen értelmezendő véleményem szerint a különféle, jogszerűen nyilvánosságra hozott magánadatok, közérdekből nyilvános adatok felhasználása is. Személyes adatok tekintetében adatkezelésre vonatkozó követelményeket az Avtv. tartalmazza. Mindezek során tekintettel kell lenni mások jogainak védelmével kapcsolatos egyéb jogi előírásokra, így a Ptk. személyiségvédelmi szabályaira is.

Tájékoztatom továbbá, hogy az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium közreműködésemmel készült, jegyzőknek szóló iránymutatás elküldését tervezi a megfelelő jogalkalmazás elősegítése érdekében a képviselők tájékozódási jogára is kiterjedően.

Budapest, 2007. február 6.

Üdvözlettel

Dr. Péterfalvi Attila